

Vejret i Danmark - efteråret 2015

Produktionstidspunkt: 2015-12-01

Lunt og vådt efterår med underskud af sol i forhold til perioden 2001-2010. Ikke siden efteråret 1998 har vi haft et vådere efterår. Midlet af de daglige minimumstemperaturer kom på en sjetteplads (sammen med efteråret 2001, 2005 og 2011), midlet af de daglige maksimumstemperaturer på en tiendeplads siden 1953. Lavt antal frostdøgn siden 1874. Første frost ret sent; 19. oktober. Vi skal 9 år tilbage for at finde en senere "første nattefrost". Ved flere lejligheder i september var der kraftig regn og skybrud, specielt 4. september, hvor der var "dobbelt skybrud" i København under et ret voldsomt regn- og haglvejr. Usædvanlig snestorm 21-22. november. I november to storme Freja og Gorm. Ny september-rekord for lufttryk siden målingernes start i 1874.

Kalenderefteråret 2015 (september, oktober og november) fik en middeltemperatur på 10,1°C i gennemsnit for landet som helhed. Det er 1,3°C over normalen på 8,8°C beregnet på perioden 1961-90, og 0,4°C over den seneste 10 års dekade-værdi på 9,7°C beregnet på perioden 2001-10.

Efteråret lander lunt med 10,1°C lige uden for top 10. Den varmeste november var i 2006, der blev imponerende 12,2°C varm. Det koldeste efterår er fra 1922 og 1952 med 6,7°C. De landsdækkende temperaturmålinger i Danmark startede i 1874. Specielt november, der var om helhed var præget af mildt, ustadigt og regnfuldt vejr, trak op i varmeregnskabet.

Siden 2001, har døgnmiddeltemperaturen for efteråret i Danmark set således ud:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
10,0	8,7	9,2	9,7	10,6	12,2	8,9	9,5	9,8	8,1	10,2	9,3	9,9	11,4	10,1

At efteråret 2015 var i den varmere ende, vidner også midlet af de daglige maksimum- og minimumtemperaturer samt antal frostdøgn om. Hvad angår midlet af de daglige minimumtemperaturer indtager efteråret 2015 en sjetteplads (sammen med efteråret 2001, 2005 og 2011), siden disse målinger blev landsdækkende i 1953. Hvad angår midlet af de daglige maksimumtemperaturer er det en tiendeplads siden 1953. Antal frostdøgn var lavt, men lige uden for de laveste bundplaceringer.

Top 11 for efteråret for midlet af de daglige minimumtemperaturer er angivet nedenfor.

- 1) 9,3°C (2006)
- 2) 8,7°C (2014)
- 3) 7,9°C (1953,2000)
- 5) 7,3°C (1999)
- 6) 7,2°C (2001,2005,2011,2015)**
- 10) 7,1°C (1967,1982)

Top 10 for efteråret for midlet af de daglige maksimumtemperaturer er angivet nedenfor.

- 1) 15,0°C (2006)
- 2) 14,0°C (2005,2014)
- 4) 13,5°C (1999)
- 5) 13,0°C (1953,1958,1959,1961,2011)
- 10) 12,9°C (2015)**

Efterårets højeste temperatur på 23,8°C blev målt ved Nexø på Bornholm den 1. september. Der var således ingen sommerdøgn i efteråret 2015, defineret ved at temperaturen skal overstige 25°C.

Efterårets laveste temperatur på -9,9°C blev målt den 23. november ved Roskilde Lufthavn.

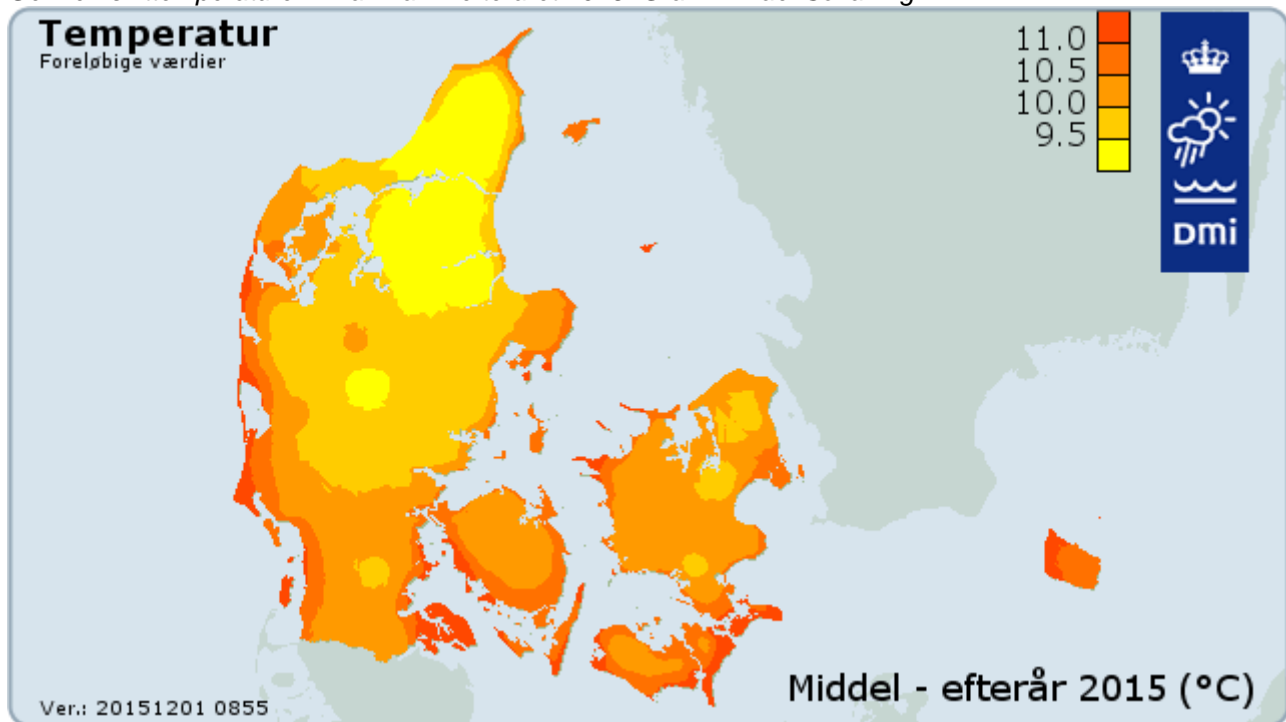
Den 19. oktober blev sæsonens første meteorologiske frost (målt i 2 meters højde) registreret ved Isenvad nær Herning i Midtjylland. Vi skal 9 år tilbage for at finde en senere første nattefrost.

Antal frostdøgn i efteråret 2015 blev i øvrigt 3,0 døgn (normal 9,3). De blev næsten kun registreret i en forholdsvis kort periode i november. Det er lige uden for bund 10 for efteråret. Det mindste antal; 0,3 frostdøgn, er fra efteråret 2000. Antal frostdøgn er registreret siden 1874.

Der var et par dage med snedække i efteråret 2015 (normal 1,3). De kom efter snestormen 21-22. november, specielt på Sjælland, hvor der som det højeste blev målt 43 cm snedybde i Roskilde.

I efteråret 2015 var region Bornholm varmest med 10,8°C i gennemsnit. Regionen Nordjylland var koldest med 9,5°C i gennemsnit.

Gennemsnittemperaturen i Danmark i efteråret 2015. Grafik Mikael Scharling.

I gennemsnit ud over landet faldt der 269 millimeter nedbør i efteråret 2015. Det er 41 millimeter eller 18% over normalen (228 mm; 1961-90) og 49 millimeter eller 22% over 10 års dekade-værdien (220 mm; 2001-2010). September havde overskud af nedbør, oktober var den tørreste siden 1972 og november den næst vådeste siden 1874. Vi skal tilbage til efteråret 1998 (280 millimeter) for at finde et vådere efterår.

Siden 2001, har nedbørstallene (mm) for efteråret i Danmark set således ud:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
261	230	153	240	157	246	166	244	250	249	171	253	263	220	269

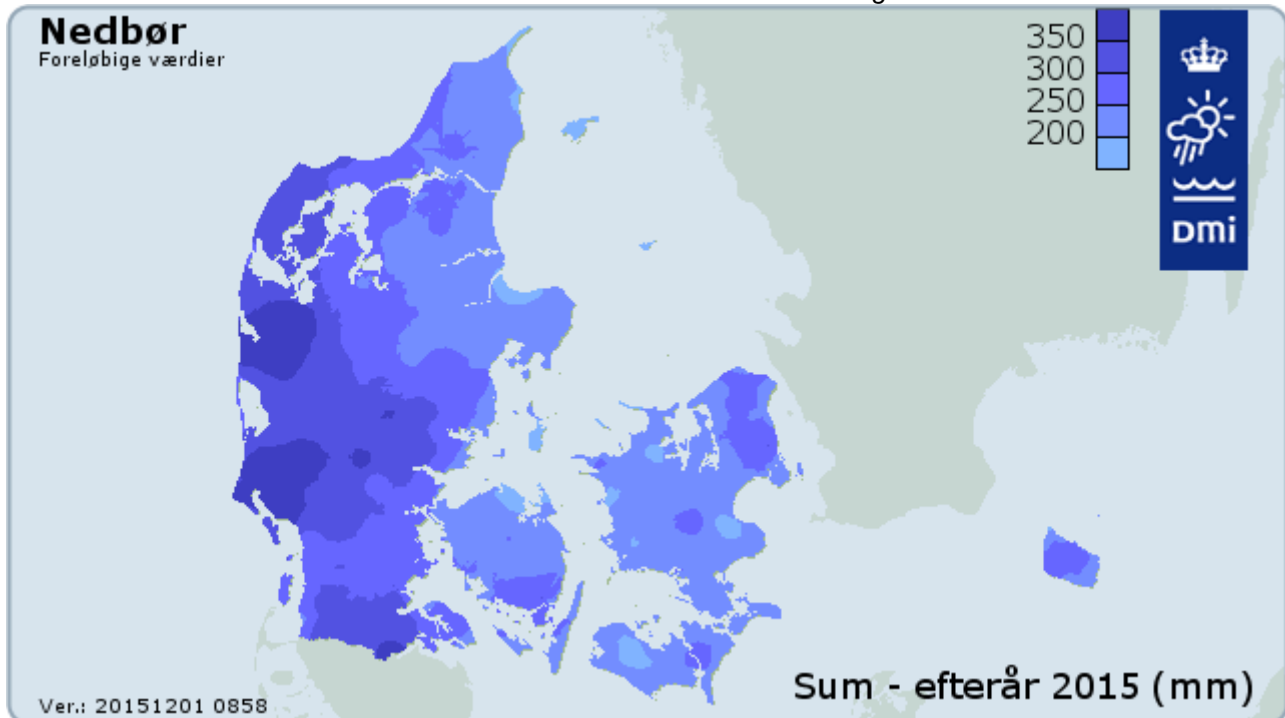
Rekorden for vådeste efterår er i øvrigt på 327 millimeter fra 1967. Det tørreste efterår er fra 1920, hvor der blot faldt 105 millimeter nedbør. De landsdækkende nedbørmålinger startede i 1874.

Nedbøren i har været ujævn fordelt, således fik region Syd- og Sønderjylland mest med 318 millimeter i gennemsnit, mens region Vest- og Sydsjælland samt Lolland/Falster fik mindst; 222 mm. Det var næsten 100 millimeter mindre.

Der kom dog indimellem en del nedbør, specielt i september og selvfølgelig i den våde november. Den 4. september oplevede mange københavnere et ret voldsomt regn- og haglvejr. Der kom over 44 millimeter den dag det sted, hvor det regnede mest og nogle steder var der skybrud (mere end 15 mm nedbør på 15

minutter), endog dobbelt skybrud. Det var dog Vestjylland, der vandt vandkampen den dag med over 72 millimeter i Esbjerg. Modsat København og Vestjylland, så holdt det næsten tørt i resten af landet. Dagen efter, den 5. og 6. kom oveni mere regn til hele Danmark. Den 14. september kom der også meget vand, mest til Jylland og den 15. september trak kraftige byger med torden, masser af vand og hagl op over landet fra sydvest.

Således faldt nedbøren i Danmark i efteråret 2015. Grafik Mikael Scharling.

Solen skinnede i gennemsnit ud over landet i efteråret 2015 i 305 timer, hvilket er 36 timer eller 13% over normalen (269 timer; 1961-90, men 26 timer eller 8% under, hvis der sammenlignes med den seneste 10 års dekade-værdi (331 timer; 2001-2010). Man skal dog blot huske tilbage til en række af de sidste års efterår for at finde nogenlunde tilsvarende efterår rent solskinsmæssigt. Bortset fra efteråret 2001 og 2012 med hhv. 241 og 252 soltimer, har alle efterår siden 2001 som en helhed faktisk været pænt solrige.

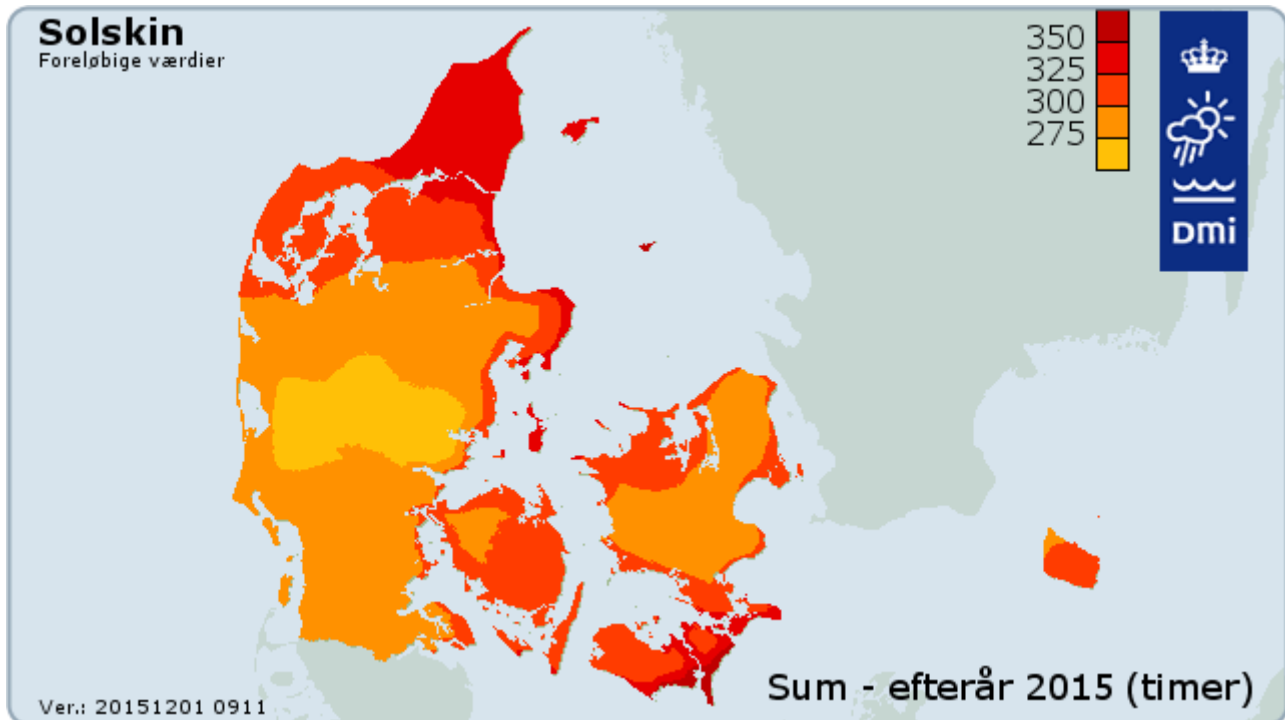
Siden 2001 har solskinstallene (timer) for efteråret i Danmark set således ud:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
241	329	362	371	407	329	348	307	300	313	301	252	296	293	305

Det solrigeste efterår er i øvrigt fra 2005 med 407 soltimer, mens det solfattigste er fra 1976 med 166 timer. De landsdækkende soltimestmålinger startede i 1920.

Mest sol fik region Nordjylland med 334 timer i gennemsnit, mens region Syd- og Sønderjylland fik mindst med 291 soltimer i gennemsnit.

Soltimer over landet i efteråret 2015. Grafik Mikael Scharling.

Den 29. september blev der registreret en ny september-rekord for lufttryk (reduceret til havoverfladen), siden målingernes start i 1874. Lufttrykket i Danmark sneg sig nogle steder over 1042 hPa. Sammenlignet med lufttrykket tilbage i tiden tre steder i landet, Vestervig (Nordjylland), Nordby (Fanø) og Hammer Odde Fyr (Bornholm) viste det sig, at vi klart slog den hidtidige september-rekord fra 18. september 1904, hvor lufttrykket som det højeste kom op på 1038,8 hPa ved Hammer Odde på Bornholm. Rekord for det højeste lufttryk overhovedet målt i Danmark er 1062,5 hPa den 23. januar 1907.

Natten til 22. oktober blev blæsende. Ved en enkelt station registrerede DMI vindstød af stærk stormstyrke. Middelvinden nåede dog ikke over stormende kuling.

To storme ramte Danmark i november. Det første, Freja, ramte 7-8. november med højeste vindstød på 34,6 m/s (orkan) og en højeste middelvind på 27,3 m/s (storm) målt ved Hanstholm. Den anden, Gorm passerede 29. november og det højeste vindstød blev på 45,9 m/s (orkan). Den højeste middelvind blev målt til 35,9 m/s (orkan), begge målt ved Griben på Sjællands Odde. Freja blev klassificeret som en 'national klasse 1 storm' på den [danske stormliste](#).

Klasse 1 er den laveste klasse i det danske system. Gorm blev klassificeret som en 'regional klasse 3-storm'. Klasse 3 er den næsthøjeste klasse i det danske system og oversættes med 'stærk, orkanlignede storm'.

Landstal efterår 2015 samt normalen for 1961-90 og dekadegennemsnit 2001-2010

Parameter	Efterår 2015	Normal 1961-90	Gennemsnit 2001-10
Middeltemperatur	10,1 °C	8,8 °C	9,7 °C
Nedbør	269 mm	228 mm	220 mm
Soltimer	305 timer	269 timer	331 timer

Landstal november 2015 samt normalen for 1961-90 og dekadegennemsnit 2001-2010

Parameter	November 2015	Normal 1961-90	Gennemsnit 2001-10
Middeltemperatur	7,5 °C	4,7 °C	5,7 °C
Nedbør	146 mm	79 mm	75 mm
Soltimer	52 timer	54 timer	58 timer

Landstal oktober 2015. Normaler er angivet for perioderne 1961-90 og 2001-2010

Parameter	Oktober 2015	Normal 1961-90	Gennemsnit 2001-10
Middeltemperatur	9,5 °C	9,1 °C	9,4 °C
Nedbør	29 mm	76 mm	83 mm
Soltimer	89 timer	86 timer	111 timer

Landstal september 2015. Normaler er angivet for perioderne 1961-90 og 2001-2010

Parameter	September 2015	Normal 1961-90	Gennemsnit 2001-2010
Middeltemperatur	13,2 °C	12,7 °C	13,8 °C
Nedbør	94 mm	73 mm	62 mm
Soltimer	164 timer	128 timer	162 timer

Alle værdier i denne oversigt er kvalitetssikrede. Ved årets afslutning gennemgås data yderligere i forbindelse med udgivelse af årspublikationen "Danmarks klima", og data kan derved ændres.

For mere information brug DMI's kontaktformular på dmi.dk

Af seniorklimatolog John Cappelen

© DMI, 1. december 2015